4-a Jaro. N-o 179 APERAS SEMAJNE 8. Marto 1928

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanty | SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

INTERNACIA VIRINA TAGO

En ĉiu jaro la 8-a de marto estas dediĉata al la virinoj de la tuta mondo. En tiu tago la organiziĝinta avangardo inter la virinoj montras al siaj nekonsciaj fratinoj, plej ofte kruele ekspluatataj, ke ankaŭ por ili ekzistas rimedoj kaj vojoj por liberiĝo. Tiuokaze "S-ulo" en la hodiaŭa n-o memorigas la Legantaron per kelkaj karakterizaj artikoloj pri la sorto de proleta virino en kapitalistaj kondiĉoj. *Red.*

En Japanio

Ĉirkaŭe 24—25 milionoj da virinoj ekzistas en Japanio, el kiuj la duono estas maljunulinoj, infanoj kaj iliaj zorgantinoj, kiuj sin ne okupas pri ia difinita metio. La aliaj 12 milionoj dividiĝas laŭ difinitaj okupoj: 8 milionoj estas terkulturistinoj, 900 000 fabriklaboristinoj, 1 miliono domservistinoj, 350 000 fiŝistinoj, 105 000 minej-laboristinoj, kaj 120 000 sin okupas pri komercado kaj komunikado; pli ol 2 milionoj en hejma industrio kaj aliaj hejmaj okupoj, 70 000 instruistinoj, 60 000 kuracistinoj kaj akuŝistinoj. Tiuj ciferoj estas proksimumaj. Krom prizorgantinoj de familianoj, 4 milionoj estas memstaraj paglaboristinoj. El la tuta nombro da virinoj, kiuj havas okupon, pli ol duono estas edzinoj. Oni do vidas, ke la plimulto el la japanaj virinoj — apartenantaj al proleta klaso — plenumas sian propran devon kiel edzinoj kaj patrinoj, dum ili laboradas kiel laboristinoj egale kun viroj.

Jam ne parolante pri fadenproduktado japana, kiu faras 70% de la tuta fadenproduktado en la mondo, ni konstatu, ke ĉiuj aliaj ĉefaj industrioj estas multe subtenataj de virina laboro. Oni ja povas diri, ke la japana popolo estas subtenata de t. n. "maldika brako de virinoj". Tiuj virinoj, kiuj laboras en dommastrumo, plenumas same kiel salajraj laboristoj sian devon esence utilan por socio, nutrante kaj prizorgante maljunulojn kaj aliajn familianojn, kvankam ili kontente laboras senpage. Kiu opinias, ke la proletaj edzinoj, kies suferego kaj sindonemo ofte superas tiun de salajraj laboristoj, estas dependantoj kaj parazitoj de viroj kiel burĝaj edzinoj, pro tio, ke la nuna socio ne monpagas al la unuaj por ilia laboro, tiu estas homo blindigita de burĝa antaŭjuĝo.

Kiel estas rekompencataj tiuj proletinoj, kiuj laboras tiel sindone por la bono de socio?

La vorto "terkulturistino" estas kvazaŭ alia nomo por nescio, nehigieneco kaj malnovmodo; tio montras, kiaj estas vivo kaj traktado de kamparaj virinoj. Oni diras, ke la urbo estas malbona por la sano; sed la fakto, ke la morta elcento da infanoj en vilaĝoj, kiuj ĝenerale estas loko de sano, estas pli alta ol tiu en urboj, pruvas, ke multege suferas la kamparaj patrinoj kaj infanoj pro malsufiĉa nutrado, troa laborado kaj vivo sandifekta, kion eĉ freŝa aero kaj sunradioj ne povas kompensi. Ĉiujare pli ol 200 000 junulinoj enurbiĝas el kamparoj, kaj la plej multaj el ili fariĝas fabrik-laboristinoj aŭ prostituinoj. La sola rimedo, kiu liberigos ilin de tiaj mizeroj kaj humiligoj, kuŝas en firma unuiĝo de l' kamparanoj, ke ili ne lasu al bienhavantoj kaj kapitalistoj eltiri profitegojn.

La sorto de l' fabrik-laboristino, kiu pro pano elmigris el malprospera kamparo al urbo, ankaŭ estas malluma. La labortago ĝenerale estas pli malpli 12-hora. Krome du horoj da pliiaboro laŭ speciala leĝpermeso estas aldonitaj, sekve oni laŭleĝe povas laborigi fabriklaboristinon 16 horojn. Kun malbona manĝaĵo, malpura, malvarma litkovrilo, la homo estas metata en domaĉon similan al kaĝo. En fadenfabrikoj la laboristinoj preskaŭ trempiĝas en densa vaporo la tutan tagon antaŭ fadenproduktantaj potoj. En ŝpinfabrikoj la knabinoj estas laborigataj dum la tuta nokto meze de sufoka polvo kaj mutiga bruo de maŝino. Tial ne mirindaj estas faktoj, ke la morta elcento da fabriklaboristinoj kaj eks-fabriklaboristinoj estas trioble pli alta ol tiu da virinoj ĝenerale, kaj ke la plimulto de la prostituinoj estas iamaj fabrik-laboristinoj.

El la 105 000 minej - laboristinoj preskaŭ 80 000 laboras dum tuta nokto interne de la minejoj. En minejo ĝenerale geedzoj kune laboras; la plej multaj el la laboristinoj tie estas edzinoj kaj patrinoj. Terure alta morta elcento kaj tre malalta naska elcento pruvas, kiel mizera estas ilia vivo. Ĉu en la vasta mondo troviĝas iu alia lando ol Japanio, kiu permesas laborigi virinojn dum tuta nokto en minejo profunda pli ol 35 metrojn sub la tero?

Instruistinoj, komercistinoj kaj aliaj virinoj, kiuj havas liberajn okupojn, ne estas pli bonkondiĉaj ol manlaboristinoj rilate al malalta salajro kaj laboregado. Alteco de morta elcento ĉe instruistinoj kaj nesaneco de iliaj infanoj estas ĝenerale rimarkitaj.

La komuna problemo por ĉiuj virinoj havantaj liberan okupon, egale kiaspecan, estas la principo, ke la salajro de l' virinoj estas ĉirkaŭe la duono de tiu de la viroj por samvalora laboro. Pro tio laboristinoj fariĝis minacaj konkurantoj de laboristoj; ili aŭ forprenas okupon de viroj aŭ malaltigas ilian salajron; kaj tio efikas pli malfacilajn vivkondiĉojn por la tuta labor-

ista klaso kaj malhelpas klasan unuiĝon. — —

“La patrina labortago estas 24-hora“, oni diras, ĉar la patrino nutranta infanojn efektive ripozas nek korpe nek mense. Krome kuirado, lavado, flikado kaj purigado sole estas prizorgataj de la edzino. Ĉu tiaj proletaj patrinoj, ŝarĝitaj tiel peze, laborantaj tiel penege, krome suferantaj pro malriĉeco, povas ĝui naturan longecon de homa vivo?

En Japanio la morta elcento da virinoj 25—50-jaraj estas duoble pli alta ol tiu da viroj samaĝaj (en 1920 viroj: 19 el 100; virinoj: 42 el 100). En civilizitaj landoj mezjare la viroj mortas multe pro bataloj kaj aliaj danĝeroj, dum la virinoj estas protektataj, ĉar ili estas edzinoj kaj patrinoj. En Japanio tamen virinoj, kiuj havas la gravan devon de nasko kaj nutrado, estas laborigataj pli multe ol la viroj kaj elmetataj al danĝeroj pli multe ol ili; sekve tiom da mezaĝaj virinoj mortas. La japana registaro promesis, ĉe la Internacia Labora Kongreso, doni publikan libertempon al komercaj kaj industriaj dungitinoj antaŭ kaj post nasko, sed ankoraŭ ne subskribis la traktaĵon; tial eĉ hodiaŭ kapitalistoj laboregigas gravedulinon kaj naskulinon tiom multe kiom ili volas. La sorto de 110 000 infanoj, ĉiujare naskataj de tiuj virinoj, estas elmetita al la samaj danĝeroj. La supre citita regulo laŭ la traktaĵo estas aplikota al terkulturistinoj, sed tiel longe, dum proletinoj en urboj kaj vilaĝoj ne mem tenis la postulon per la forto de unuiĝo, la efektiviĝo de la regulo estas neesperebla. —

La 8-an de marto 1917 rusaj proletinoj stariĝis por protesi kontraŭ despotismo kaj kapitalismo. Tiun ĉi tagon revolucio eksplodis ekflamigite de la granda movado de virinoj, kaj sur unu angulo de la terglobo aperis laborista respubliko disrompinta katenojn de Kapitalo. Por memorigi la liberiĝon de rusa Proletaro kaj samtempe por plilaŭtigi voĉon de protesto de la tutmonda Proletinaro kaj veki klaskonscion, la tutmonda proleta klaso decidis, ke tiu ĉi tago estu “Internacia Virina Tago de la Proleta Klaso“. La virinoj por sia propra liberigo, la viroj por siaj edzinoj kaj patrinoj, kaj ambaŭ por savi siajn infanojn kaj la tutan proletan klason el la ungegoj de kapitalismo, aliĝu al tiu movado. “Proletoj de la tuta mondo, unuiĝo!“

K-dino Kikue Jamakaŭa, trad. el la japana Macue Sasaki (SAT-anino).

Kiu varbis unu abonanton al “S-ulo“, tiu pli utilis al nia movado, ol se li varbus 10 pasivajn membrojn.

VIRINA LABORO EN LA MARRIKOLTO

Ĉiuaŭtune en la ĉefaj havenoj sur la orienta marbordo de Britio okazas rikolto unika. Aroj da haringoj naĝas suden, kaj per grandaj retoj, trenataj profunden en la maro, la fiŝkaptistoj ĉasas ilin. Kiam la ŝipoj estas tute plenigitaj, ili eniras la plej proksiman havenon, kaj tie ilin atendas la tiel nomataj “fiŝ-knabinoj“. Post publika aŭkcio la haringoj aŭ envagoniĝas, por freŝe esti transportataj al la urbvendejoj, aŭ estas fumaĵataj en specialaj fabrikoj por posta enlanda konsumado, aŭ estas peklataj en salo kaj pakataj en bareloj pretaj por forsendo al Germanio, Sovetio, Polio ktp. La dummilita kaj postmilita komerca situacio tre malhelpis tiun eksporton, kaj eĉ la kapitalistoj en la orientaj havenoj favoras komercan intertrakton kun Soveti por gajni denove vendejojn.

La inoj preparas la fiŝojn

Plejparte virinoj preparas la fiŝojn por la peklado. Ili komencas labori en Skotlando kaj sekvas la fiŝkaptadon ĝis la angla urbo Lowestoft (elp. Loejstoft). Dumsomere en vilaĝaj hejmoj la knabinoj eble trikas, servas en farmbienoj aŭ hoteloj. Ili parolas angle kun stranga skota akcento kaj preferas paroli en sia propra gaelic (elp. gajlik); preterpase oni povas noti, ke la angla lingvo ne triumfis komplete en sia hejmo, ĉar oni povas aŭdi la kimran, irlandan, skotan (aŭ “gajlik“) lingvojn en partoj de la lando. Tre sanaj kaj fortaj ili devas esti, ĉar longtempe ili staras sur malseka tero laborante subĉiele en pluvo, koto kaj malvarma vento. Dikaj ili estas pro la hejme trikitaj lanjakoj kaj la antaŭtukoj el vakstolo. Ŝaloj aŭ koltukoj ŝirmas la kapon, kaj la piedoj estas kovrataj per ĝisgenuaj pezaj marbotoj. Strange ili kontrastas al siaj fratinoj paŝetantaj sur urbaj pavimoj en silkaj ŝtrumpoj, delikataj ornamitaj ŝuoj kaj laŭmode kun mallongaj jupoj kaj graciaj maldikaj korpoj.

Rapide kiel ekbrilo de fulmo ili kaptas fiŝon el granda ujo, ĉe kiu ili staras, tranĉas ĝin sub gorĝo kaj senintestigas ĝin, kaj ĵetas senrigarde la harigon posten en malgrandan ujon, pretan por enpaki kaj enpremi en barelon kun speciala peklo-salo kaj salakvo. Sango, skvamoj kaj intestoj surŝprucas la fingrojn kaj brakojn. Spite ŝirmantaj tolbandaĝoj la tre akraj tranĉiloj ofte vundas la fingrojn. Horon post horo de la 6-a matene ĝis la 7-a vespere la fingroj kaj brakoj rapide moviĝas. Ofte la knabinoj senhalte laboras ĝis la 9-a, kiam la fiŝoj abundas. La dorsoj ŝajne neniam ĉesas kliniĝi super la tranĉota amaso da haringoj (Vidu la bildon). La intestoj estas kolektataj, por esti uzataj kiel sterko, kaj fine ŝajne bilionoj da bareloj staras pretaj en tenejoj, atendante sendiĝon laŭ mendoj.

Plejparte la virinoj triope laboras po peco kaj ricevas po 1 ŝilingo por ĉiu barelo. Laboregante trio povas plenigi 3 ĝis 4 barelojn dum unu horo. Sed ili estas pagataj nur ĉe fino de la sezono kiel ricevas intertempe kiel antaŭpagon nur 17,5 ŝilingojn ĉiusemajne. La knabinoj, kiuj portas la haringojn al la bareloj ktp. laboras pohore kaj ricevas 0,5 ŝilingon por ĉiu horo. Spite la plenumo de tia malagrabla tasko al la virinoj mankas mono, kaj ili devas dormi eble 3 en unu lito aŭ 6 en unu ĉambro.

Ĝis nun la laboristaj sindikatoj ne organizis tiujn ĉi ekspluatatinojn. Ĉiam estas malfacile organizi migrantan laboriston, kaj ofte la virinoj laboras por parenco kaj akceptas la kromlaboron kiel favoron. En la fumaĵfabrikoj de la kooperativo kompreneble la laborkondiĉoj estas aranĝitaj kun la sindikatoj. La religiaj misiistoj starigas en la diversaj havenoj specialajn diservojn en angla kaj skota lingvoj, kaj iliaj flegistinoj per bandaĝoj penas savi la fingrojn kaj la animojn de la knabinoj. Kredeble la mastroj mem helpas tiajn aferojn, por kontraŭstari la tentojn kaj diboĉojn de la urboj kaj la malhelpon kaj danĝeron de la vundoj.

Mi ne scias, kiom aliaj homoj (eble SAT-anoj) devas pagi por la peklita haringo. Sed ili nun komprenos, kiel laboras la produktistinoj. Naturo provizas la fiŝon. La viro riskas sian vivon en la kaptado. La virino lerte kaj laborege konservas la fiŝrikolton. Ĉu manko de fiŝnutraĵo rajtas ekzisti?

488.

TAGO EL MIA VIVO

Mi estas 29-jara laboristino.. Mi laboras diversmetie, almenaŭ 15 horojn ĉiutage, inkluzive dimanĉe, certe pli dum tagoj de ĝenerala libertempo, kiel kristnasko. Eĉ manĝante mi deĵoras. Mi ne ricevas mon-salajron, sed manĝaĵon, loĝejon kaj kelkan vestaron. Mi ne apartenas sindikaton.

Jen enigmo eble por kelkiuj, sed tiuj en simila situacio kiel mi tuj divenos, ke mi estas edzino, aŭ, kiel mi preferas nomi min, mastrum-laboristino. Mia edzo Johano kaj mi havas du infanojn, 5-jaran Petron kaj 18-monatan Manjon. Ni loĝas en du ĉambroj kun kuirejeto, en supraĵo de l' domo, konstruita por loĝigi nur unu familion, sed nuntempe luigata laŭ etaĝoj; pro tio ni ne konas multajn modernajn oportunaĵojn. Mi devas malsupreniri 2 etaĝojn por preni akvon, kaj ĝis subteretaĝo por karbo, sed gason ni havas.

Kompreneble, kiam temas pri hejmlaboro kaj zorgo al infanoj, oni ne povas priskribi precizan laborprogramon, kiu nepre varias de tago al tago kaj ankaŭ ofte estas malhelpata per neatenditaj aferoj. Ekz., infanojn kelkfoje trafas akcidento, aŭ ili malsaniĝas; kelkajn matenojn mia laboro estas eble 10-foje interrompita per la sono de la kvinopa frapego, kiu signifas, ke estas mi, kiun oni alvokas ĉe la stratpordo. Envenas kelkfoje burĝino, kiu malŝparigas mian tempon, sciigante min kiel ŝpari tempon per metodeco . . .

Mi ellitiĝas ĉirkaŭ la 6-a horo, min vestas kaj aranĝas la matenmanĝon por Johano kaj mi, ĉar li foriras antaŭ la 7-a. Tiam mi vestas kaj manĝigas la infanojn; poste mi kondukas Petron en lernejon, ĉar li estas tro riskema por resti sola surstrate. Kune mi veturigas Manjon kaj revene aĉetas en la stratvendejo por la taga manĝaĵo. Ne ĉiam facile estas elserĉi la plej profitigajn aĵojn, kun infan-veturilo en amaspuŝado, ofte en pluvega aŭ frosta vetero.

Reveninte hejmen, mi devas balai, lavi la uzitajn manĝilojn kaj kelkfoje la plankojn; suprenigi akvon kaj karbon; aranĝi la litojn kaj prepari la tagmanĝon. (Lunde mi iras kun lavotenda tukaro al la Publika Lavejo, kaj tiun tagon ni manĝas malvarmaĵojn.) Kiam ĉio tio estas farita, mi foriras denove kun Manjo, por hejmen konduki Petron. Reveninte, ni manĝas, kaj mi ĝuas iomete da sid-ripozo, sed ne multe, ĉar baldaŭ mi devas lavi la ilojn, purigi la tranĉilojn k. c., kaj konduki Petron denove en lernejon. Poste mi komencas diversajn deĵorojn, laŭ la tago; purigado de botoj, fenestroj, ŝrankoj, bretoj, latunaĵoj, gas-forno kaj kameno kun fajriloj, gladado, riparado ktp. Ekzistas ĉiama batalo kontraŭ la malpuraĵo, ĉar ni estas ĉirkaŭitaj de kamentuboj. Alia malhelpo kuŝas en la malamplekso de la ĉambroj, por kiuj la mebloj estas tro grandaj kaj, purigante, mi devas treni kaj puŝi la pezajn meblojn aliloken, por havi movliberecon. Pri la ĉiamkreskanta ĵurnal- kaj paperaro mi ne grumblu, ĉar ili estas necesaj por la sindikat-, parti- kaj SAT-laboro de Johano; mi nur diru, ke ili plipezigas mian laboron.

Forpasas ja tro rapide la posttagmezo, ĝis mi devas iri denove, por hejmen konduki Petron. Je la 6-a revenas Johano kaj je la 6.30-a ni manĝas, kaj tuj poste mi enlitigas Manjon kaj pli malfrue Petron. Tiam mi devas lavi la uzitajn ilojn kaj poste eligi la ripar-korbon, kiu neniam entute malpleniĝas. Mi flikas, alpecigas aŭ eble kudras ion novan por la infanoj aŭ Johano, dum tiu lasta legas, studas, skribas. Tiel pasas la vespero ĝis mi tre volonte enlitiĝas ĉirkaŭ la 10-a, se eble.

Mia granda bedaŭro estas, ke mi neniam trovas tempon por satigi mian emon kulturiĝi; kun junaj infanoj mankas kvieteco kaj, kun hejmo por zorgi mankas tempo. Neniam mi povis fin-elstudi esperanton, kvankam mi estas SAT-anino kaj devis peti K-dinon traduki por mi. Nur se mi estas devigita pro malsano kuŝi en lito, mi havas okazon por legi kaj studi, sed kiu dezirus tion? Mi timegas malsanon, kiel ankaŭ naskon de alia infano, por kiu tute ne estas loko en nia ĉambraro.

Certe la kondiĉoj de edzinoj de aliaj landoj varias de kondiĉoj ĉi tieaj, sed ni ĉiuj spertas pezan kaj trolongdaŭran laboron, se ni apartenas la laboristan klason; multaj konas pli malbonajn kondiĉojn ol mi kaj eĉ devas fari pan-akiran laboron plue; krom tio, multaj personoj ne taksas nian laboron kiel laboron, rimarkante nur k i a m ĝ i n e e s t a s f a r i t a ; ili opinias, ke "ni havas la tutan tagon por ni"! Eĉ nia registaro en popol-nombrada dokumento nomas min "ne-okupita", kvankam . . . mi laboras 15 horojn dum tago.

U n u e l m i l i o n o j.

ONI PETAS VOLONTULOJN

Antaŭmilite Usono ŝuldis dolare al Eŭropo 5 miliardojn. Postmilite tiu ŝuldo aliiĝis en kreditoraĵon el 16 miliardoj. Dum la sama tempo la ĝenerala indico (kvociento) pri produktado pasis de 100 en la jaro 1913 al 151 en 1927. Konsekvence de tio, la ekonomiaj fluoj de Suda Ameriko pli kaj pli direktiĝas al Usono, dum antaŭe ili iris al Eŭropo. Nuntempe 40% da eksportaĵoj el la Latinaj Respublikoj estas absorbataj de Usono, kaj tiu lasta eksportas en Sud-Amerikon pli ol la Eŭropaj nacioj. Dekkvar el la dudek Sud-amerikaj Respublikoj estas jam sub la estreco de la Usona kapitalo. Tio signifas, ke en la Nova Kontinento la dolaro venkis la sterlingan funton. Alivorte, la Usona imperialismo venkis la britan sur tiu ekonomia batalkampo.

Dume la tuta eŭropa gazetaro, ĉu faŝista, ĉu komunista, ĉu socialista, ĉu anarkista, energie agitadas kontraŭ la Usona imperialismo; ĝi flame kaj patose defendas la "sendependecon" de Nikaragvo kaj de aliaj ŝtatetoj.

Ĉu el tio oni konkludi devas, ke ĉiuj tiuj ĵurnaloj estas subaĉetitaj de la Brita imperialismo? Aŭ ĉu tiu indigno flanke de la gvidantoj de la publika opinio estas nur signo pri eknaskiĝo de eŭropa — internacia — patriotismo?

Ambaŭ hipotezoj kredeble estas pravaj. La kapitalistaj gazetistoj ja ne kutimas labori senpage, kaj la aliaj trompite kantas laŭ malsama ario la kanton verkitan de siaj bone pagataj kolegoj.

En 1914 ni jam povis sperti tiun tragedi-komedion. Temis tiutempe pri germana, rusa, brita k. a. imperialismoj. Ni do jam havas sperton pri tio kaj povas facile antaŭvidi, ke ĉe la venonta milito inter Eŭropo kaj Ameriko la eknaskiĝanta eŭropa patriotismo estos elkreskinta kaj sekve konsistigos neelĉerpeblan fonton da heroismo.

Ni kompreneble ne volas dubi pri la sincereco de niaj lertaj, talentaj, multe honorataj — mi ne diras honorindaj — kaj famaj gazetistoj. Mi nur tre humile donos al ili konsileton: Iniciatu vi la starigon de armeo el volontuloj por helpi al Nikaragvo en ĝia "heroa" batalo kontraŭ Usono. Tiel via agitado estos multe pli efika. Kompreneble vi estu la unuaj volontuloj. "S-ulo" certe ne rifuzos publikigi la nomojn de la bravaj ĵurnalistoj, kiuj oferos sian vivon en tiu sankta batalo por la "sendependeco" de l' malgrandaj nacioj.

Ĉu ja ne estus katastrofo, se iu imperialista ŝtato sukcesus unuigi la tutan mondon? Ĉu ne estus treege bedaŭrinde, se ne plu ekzistus landlimoj, se oni ne plu bezonus pasportojn k. a. similajn oportunaĵojn? . . .

Aliparte estas timinde, ke tiam la proletoj ne plu lasus sin delogi por partopreni la tiom glordonajn naciajn batalojn; estas ja tre timinde, ke ili dediĉus sian tutan energion nur al la klasbatalo . . . E ŭ t r a p e l.

P. S. — Mi promesas eksterordinare belan premion al tiu, kiu sukcesos represigi tre a k u r a t e faritan tradukon el la ĉi supra artikolo en nacilingva gazeto. Mi estas tute trankvila pri miaj elspezoj: certe neniu sukcesos.

LA INFANAMIKA MOVADO EN GERMANIO

Jam ĉiam parto de la Laboristaro ekkonis, kia grava tasko estas la edukado de la laboristaj infanoj. Kaj precipe la laborista junularo multloke sekvigis al tiu ĉi ekkono la faron kaj kunigis la laboristajn infanojn en specialaj grupoj. Komence oni per tiuj ĉi grupoj nur celis doni ĝojon al la infanoj. Oni faris ekskursojn kun ili, ludis kaj kantis kaj estis kontenta, kiam oni sukcesis prepari al la infanoj kelkajn ĝojajn horojn.

Sed ne pordaŭre tiu ĉi celo povis sufiĉi. Jam baldaŭ ĝermis en la gekamaradoj pli fervoraj la deziro al sistema, al socialista edukada laboro. En tiu ĉi tempo oni interrilatis kun la aŭstriaj Infanamikoj, kiuj jam pli longan tempon ekzistis kaj faris bonan laboron. Ĝisnunaj spertoj estis interŝanĝitaj kaj en la jaro 1923 en Berlin estis fondita la "regna laborkomuno de la infanamikoj de Germanio"[1]).

Tiu ĉi regna laborkomuno antaŭ ĉio kunigis ĉiujn grupojn dissemitajn en la lando kaj organizis la edukad-asociojn jam ekzistintajn, kies nombro en 1924 nur estis 17 en la tuta lando. Granda organiza kaj edukada laboro tiam estis farita. La helpantoj, kiuj estis aktivaj en la infanaj grupoj, estis instruitaj en la praktikaj kaj teoriaj kursoj por sia laboro; infana gazeto estis eldonata, kaj per literaturo, gazetaro kaj paroladoj kaj ne laste per la jam plenumita laboro oni propagandis inter la Laboristaro por tiu ĉi juna proletara movado, tiel ke nun en 400 lokoj ekzistas infanamikaj grupoj, kiuj kunigas en ĉirkaŭ 10 000 laborgrupoj pli ol 200 000 laboristajn infanojn.

Kio nun estas la tasko kaj la celo de tiu ĉi proletara infanamika movado? Koncize dirite: la edukado de la proleta infano al la socialista socio, al batalo por la socialista ordo. Kaj kiujn rimedojn ni havas? Nia socialista edukado devas ekposedi la tutan infanon, intelekte kaj sente. La infano devas lerni, pensi memstare, logike, kaŭze kaj kritike; ĝi devas esti intima kun la laborista movado, kun ĝiaj bataloj kaj ĝia internacia solidareco. Ĝi devas enkreski en la laboristan movadon. La interrilato de la helpantoj al la infanoj estas kamaradeca, la edukado estas kontraŭaŭtoritata kaj bazas sur la bazo de la solidareco. La infanaj grupoj kunvenas dimanĉe kaj dum posttagmezoj. Oni diskutas, legas, aŭdas paroladojn pri la plej diversaj problemoj, oni pentras, desegnas, kantas kaj muzikas kaj faras aliajn laborojn. Dimanĉe okazas migradoj, dum kiuj la infanoj konatiĝas kun la lando kaj la homoj kaj iliaj viv- kaj laborkondiĉoj. Estas kompreneble, ke la infanoj ankaŭ kantas, ludas kaj dancas dum tiuj migradoj. Jen konciza skizo pri la laboro de la infanaj grupoj.

La infanamika movado estas la plej juna membro de la laborista movado, sed ĝi ĉiam pli kreskas. Dum la lastaj jaroj okazis ŝanĝo en la interna strukturo. La 12—15-jaraj infanoj estis kunigataj en grupoj de "Ruĝaj Falkoj", kiuj donis leĝojn al si, laŭ kiuj ili mem volas formi sian vivon en memdisciplino kaj solidareco kaj konfesas sian fidelecon al la laborista klaso. Tiuj ĉi Ruĝaj Falkoj dum julio kaj aŭgusto 1927 kunvenis en granda tendaro ĉe la Balta maro: la "infanrespubliko Seekamp"[1]). En tiu ĉi infanrespubliko dum kvar semajnoj amikece kunvivis 2300 laboristaj infanoj el ĉiuj partoj de Germanio kaj kelkaj grupoj el Danio, Aŭstrio kaj Ĉeĥoslovakio. Mem ili konstruis sian tendaron (140 tendojn en 8 vilaĝoj), mem ili konstruis vojojn sur la marĉa fundo, kaj mem ili administris sian respublikon. Dum kvar semajnoj tiuj ĉi Ruĝaj Falkoj en sia memkonstruita respubliko vivis kune en komuna laboro kaj komuna ludo, kaj dum la tuta tempo ilia saluto "Amikeco" kiel stelo staris super la tendaro.

Tiu ĉi infanrespubliko estis la unua granda publike videbla rezulto de la socialista eduklaboro, plenumita de la infanamikoj, kaj la socialista Laboristaro scias, ke tiuj ĉi Ruĝaj Falkoj, kiuj per memdisciplino kaj solidareco konstruis kaj administris sian dumferian tendaron, estos bravaj kunlaborantoj ĉe la konstruado de la nova, libera, senklasa kaj senekspluata homsocio.

W. Semmler (6875).

[1]) Reichsarbeitsgemeinschaft der Kinderfreunde Deutschlands.

[1]) Seekamp estas malgranda bieno apud la urbo Kiel ĉe la Balta maro.

Impresoj pri Sovetio

(Fino)

Konkludvortoj

En la raporto, kiun mi prilaboris la unuajn semajnojn post mia reveturo en Francion, troviĝis kelkaj aliaj artikoloj pri miaj spertoj en Sovetio, nome pri la esperantista movado, la 7-a de novembro, Naro-Fominsk, Ĥarkov kaj Kiev. Mi intencis ilin aperigi por prezenti kompletan bildon de mia enketo en Ruĝa Lando. Sed antaŭ nelonge, reveninte hejmen post unutaga foresto, mi surprize konstatis, ke malaperis mia raporto krom kelkaj aliaj paperoj. Ĉu ŝtelistoj? Sendube, sed speciala speco de ŝtelistoj, kiujn salajras francia demokrata registaro por spioni revoluciulojn. Eble imagis ĉi aĉuloj, ke grava estas tiu dokumento fremdlingve skribita!

La sola bedaŭrinda afero estas, ke mian raporton mi ne plu havas, kaj ke tute mankas tempo al mi refoje prilabori ĝin. Finante mi publike adresu ruĝfratajn dankojn al Moskva, Naro-Fominska, Ĥarkova kaj Kieva SAT-anaro, dank' al kiu aparte agrabla kaj ĉiuflanke profitdona estis mia vojaĝo.

G. Salan.

Fraŭlina Popolo

En Azerbejĝano (Kaŭkazio) oni trovis tre interesan genton "jasaj'on". Ĝi estas branĉo de avara gento parolanta en avara lingvo. La branĉo, perdiĝinta en montaj faŭkegoj de Kaŭkazio, meze de belaspekta, riĉega regiono, havas tre originalajn familiajn morojn: virino estas sola nutranto de l' familio kaj ne nur faras ĉiujn laborojn hejme, sed ankaŭ mem produktas kaj vendas siajn produktojn en merkato.

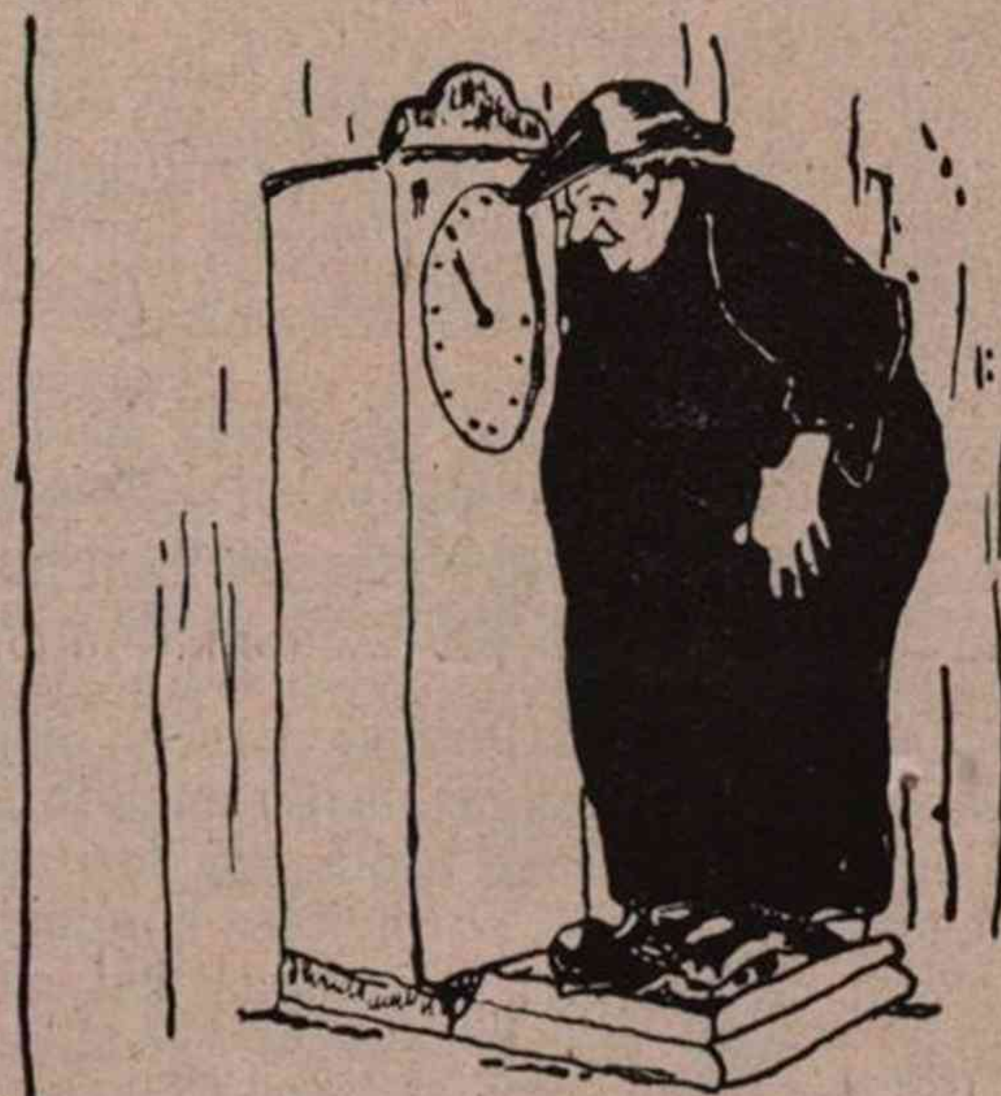
Jasaj'o-viro opinias, ke li faras grandan pekon, se li laboras. Por li laboro estas malhonoro, malplenumo de l' testamentoj de la prapatroj, kiuj taksis laboron kiel malhonoron.

La ĉirkaŭanta loĝantaro, kontaktanta en komerco kaj laborado nur kun virinoj de la gento (edzoj kaj filoj ĉiam restas hejme) nomas la genton — "jasaj'oj" (en avara lingvo la vorto signifas — fraŭlinoj, "fraŭlina popolo").

Jasaj'oj ne konas sian estintecon. Ĝin ili ne havas, kiel iliaj vilaĝoj ne havas nomojn. Pri jasaj'oj oni malmulte scias. Kaj nun la societo, esploranta Azerbejĝon, sendos ekspedicion tien, por ke ĝi esploru iliajn morojn.

El "Ekrano" trad. P. Krapivok.

Por nia Distro

"Denove mi malgrasiĝis je dekkvin kilogramoj! Kulpas nur la kond.... eksiĝoj el la eklezio!"

Laŭ "Lumraketo" — (7387).

SENNACIULA SPORTA PAĜO

Kompilanto: Ad. Wendt, Leipzig O 27, Lange Reihe 11-a (Germ.)

La situacio de la laborista sporto en Hungario

Se vi legas la titolon, tuj prezentiĝas al vi la demando: Ĉu entute ekzistas ia laborista sporto en Hungario? La cirkonstancojn ne konanta K-do certe respondus: Ekzistas kelkaj societoj, eĉ multaj, kies membroj estas laboristoj, sekve laboristoj sportas ankaŭ ĉi tie, sed pri laborista sporto, simila al tiu de aliaj landoj, oni ankoraŭ ne povas paroli.

La respondo, kiel ajn proksima ĝi estas al la vero, en la supra formo tamen tute ne fidele respegulas la vere ekzistantajn cirkonstancojn. Estas certe, ke tiu speciala situacio, kiu evidentiĝas en ĉiu socia rilato de Hungario, kiu kuŝas ĉe la limrandoj de okcidenta kulturo kaj balkana inerteco, kreis specialajn kondiĉojn ankaŭ por la sportvivo. Nur tiel estas klarigeble, ke la hungara laborista sporto jam ekzistanta depost kvarona jarcento, ankoraŭ nun batalas per la samaj armiloj, kiujn ĝi aplikis antaŭ 25 jaroj. En tiu tempo kelkaj junaj laboristoj, anoj de la gimnasta[1]) sekcio de la germanlingva laborista kleriga societo "Vorwärts", eklaboris por krei la hungaran laboristan sporton. Ili fondis la societon "Munkás Testedzö Egyesület" (Laborista Korpkultura Societo) kaj ekpropagandis por varbi ankaŭ membrojn por la nova societo. Dum 25 jaroj la situacio en ĉi teritorio neniom ŝanĝiĝis. La societo eĉ nun havas nek propran ejon nek sportkampon, kaj ankaŭ hodiaŭ nur la espero al pli bona estonto fervorigas la entuziasmajn, oferemajn, junajn, laboristajn membrojn. Dume — kiam en Hungario la unuiĝa rajto ankoraŭ ne estis limigita — fondiĝis ankaŭ en provincaj urboj unu post la alia la laboristaj korpkulturaj societoj, sed ĉi tiujn la malfavorega ekonomia situacio kaj eĉ pli la mizeraj politikaj cirkonstancoj sufokis aŭ paralizis. Estas multaj malgrandaj societoj, kiuj okupas sin ĉefe aŭ eĉ ekskluzive pri piedpilka ludo, kies membroj estas plejparte laboristoj, sed ili, funkciantaj sub gvido de burĝa gvidantaro, tute akceptis la direktivojn de la burĝa sporto.

Sed tamen ekzistas en Hungario laborista sport-movado. Mi konas la internan vivon kaj la spiriton, de la laboristaj societoj. Ĝi ne povas montriĝi eksteren en gravaj agoj. Sed en la societa vivo mem daŭras la febra kaj konscia laboro, por varbi la grandajn amasojn de la Laboristaro per konstanta propagando kaj agitado kaj en la societoj ilin eduki laŭ la ideoj de socialismo, por ke ili en favora momento ekfunkciigu efektivan laboristan sporton, bazitan sur grandaj amasoj.

Hodiaŭ jam ne nur la Laborista Korpkultura Societo estas la kolektejo de la sportema Laboristaro havanta

Sportuloj de Hungara Laborista Korpkultura Societo dimanĉe en freŝa aero

socialistan koncepton. Lastatempe la diversaj sindikatoj formis sportsekciojn, kaj ankaŭ iliaj kadroj pligrandiĝas de tago al tago pro aliĝanta ambaŭseksa socialista junularo. (Pri la Societo de Naturamikoj, okupanta ĉiam pli kaj pli vastan lokon, ni raportos en alia artikolo.)

La problemojn de la laborista sporto konstante pritraktas la presorgano de la Hungara Socialdemokrata Partio: Népszava, kiu senĉese postulas la disigon de laborista kaj burĝa sportoj kaj forigon de la burĝa konkursporto el la laboristaj sportsocietoj.

La hungara sportema junularo socialista en ĉiam pli grandaj amasoj forlasas la konkursportojn kaj anstataŭe aplikas la turismon, gimnastadon, akvan kaj vintrajn sportojn.

Mi vidas naturan linion de la evoluo kaj kredas, ke ni morgaŭ havos en Hungario fortan laboristan sportmovadon, kies valoron scios taksi ĉiuj laboristaj sportuloj de la mondo.

——n.

[1]) Bone diferencigu de "gimnastiki", kiu lasta (fundamenta vorto) laŭ la klarigo de nia sporta Fakulo estu uzata en la senco de "liberekzerca sportado" (germane Gymnastik), do havu signifon de speciala arto korpkultura, dum "gimnasti" havu la vastan, ampleksan sencon por ĉiuj branĉoj de korpkulturo (je iloj). — Red.

Anguleto de praktikaj konsiloj

Mi proponas enkonduki en la sport-paĝon de "S-ulo" "Anguleton de praktikaj konsiloj". En la "anguleto" K-doj, kiuj komprenas la grandan signifon de la korpkulturo, priskribu sian agadon por la konservo de sia korpoforto kaj de sia fortigo. Eble tia interŝanĝo de spertoj interesos eĉ tiujn, kiuj ĝis nun ne okupis sin pri "fizik-kulturo". Ja ofte estas aŭdebla, ke "mi tre dezirus iom gimnastiki aŭ sporti, sed mia vivkondiĉaro ne permesas tion. Mi bonege komprenas, ke la perdo de tempo estus pleje kompensata pro la rezultoj. Sed mi havas nek ilojn koncernajn, nek tempon". Vere, oni ofte ne povas aĉeti sportilojn, sed ĉiam oni povas trovi 10—15 minutojn tage por gimnastiki, kiel mi faras de majo 1927. Mi tre emis sporti, sed absolute mankis eblecoj, kaj mi ne povis trovi iun sportorganizon. Sed en majo 1927 iu forta kolego diris al mi, ke li estas sana kaj forta ne pro tio, ke li sportas en organizo (li ankaŭ ne havas tempon por tio pro sia granda familio), sed dank' al bona libro. Li montris al mi tiun libron, kaj mi ĝin aĉetis. Kaj nun mi pro mia sana aspekto enviigas multajn K-dojn, kiuj volas sekvi mian ekzemplon. La utilo de tia libro estas, ke ĝi instruas ĉiutage lavi sin kaj ekzercadi, ŝajne, tre simplajn, sed vere fortigajn movojn. Do mi matene surverŝas min per sitelo da malvarma akvo, frotas min, masaĝas, gimnastikas. Vespere same, sed anstataŭ verŝi sitelon da akvo mi simple frotas min per malseka viŝtuko. Pro ĉio ĉi mian apetiton oni nomas "lupa". Ĉe la manĝoj mi ne faras ceremoniojn. Kaj ĉe fortaj frostoj mia sinsento estas bona. Kvankam mi ĉiutage atendas en kampo dum 20 ĝis 30 minutoj vagonaron, en kiu mi revenas hejmen de la laborejo, mi ne timas fortan frost-venton — ĉio dank' al la sitelo da akvo. Mi ĉiam suferis pro nazkataro — nunvintre ĝi estas tre malforta.

Do al ĉiu mi rekomendas tiajn librojn. (En la rusa lingvo mi konas librojn de Müller, Anohin kaj Prošek. Tamen estas indiferente, kiun libron oni uzu — la rezultoj estas la samaj). Ili eĉ validas por tiuj, kiuj sportas organizite: sportulo, uzante la libron, havas pli da ŝancoj por venki en konkuroj (kaj rezisti kontraŭ malutiloj de la laboreja vivo).

Ĉiu — ĉu sportulo aŭ ne, ĉu juna aŭ maljuna, — oferu ĉiutage 15 minutojn, por ke la fortoj por laboro, lukto kaj ludo estu uzataj plej racie.

"En sana korpo — sana spirito."

"Alumeto" (5432).

La propono de K-do "Alumeto" estas tre aprobinda, volonte ni, kondiĉe, ke la legantaro deziras tion, publikigos ekzercaron laŭ bone esploritaj sistemoj. Tamen ni avertas komenci ekzercadon laŭ iu ajn sistemo, ĉar multaj sistemoj ankoraŭ nun propagandas manipulojn, kiuj en praktika uzo elmontriĝis kiel malutilaj, ja eĉ danĝeraj, por la sano. Do ni atendas la opinion de niaj legantoj kaj laŭ tio agos.

2518.

TRA ESPERANTIO

EL LA REDAKTEJO

La Legantaro rimarkos, ke tiu ĉi n-o ricevis specialan distingon per la aperigo de kelka materialo por la "virina tago". Sed ne ĉiam ni estas tiel feliĉaj, disponi en konvena momento pri la materialo uzota por ia memordata n-o. Ofte aŭ mankas entute la celtrafa artikolaro, aŭ la K-doj sendis tro malfrue. Ĉustatempa alveno, por utiligi artikolon difinitan por certa dato, signifas alveno ĉe la redaktejo minimume 15 tagojn antaŭ la aperdato de l' koncerna n-o.

La "Tagoj" de niaj K-doj nun alternos baldaŭ kun "Eksterordinaraj Tagoj"; ĉar al la propono de iu K-do jam sekvis la efektivigo.

K-do 1896 dezirus trovi en la "Tagoj" aludon pri la manĝaĵoj de niaj K-doj, speciale pri spertoj rilate al nekuirita, vegetara nutrado, ĝia bona kaj malbona efiko. Eble iuj "tag"-verkontoj konsideros tion, por kontentigi nian K-don kaj la multajn, kiujn interesas la problemo de vegetara nutrado. *N. B.*

Ĉe la laboruloj.

La rekta instrumetodo kaj ĝia rolo en la prolet-esperanta movado

Antaŭ 3 jaroj K-do Ultmann gvidis esperantokurson, dum kiu li, escepte tute mallongan, unuminutan germanlingvan klarigon, komence de la unua leciono, neniam uzis la nacian lingvon. Kiam mi tion aŭdis, mia fervora kredo al la mondrenversanta misio de l' Proletaro plej forte fiksiĝis.

Kelkan tempon poste mi pensis, ke K-do Ultmann eble fanfaronas. Mi iris al diversaj partoprenintoj de la kurso, unuope demandante ilin. Sed ili konfirmis al mi la fakton. Eĉ pli antaŭen, en nebulan estonton, portiĝis mia penso, kiam tiu K-do diris, ke lia plej arda deziro estas, gvidi esperantan kurson inter diversnacianoj, kies naciajn lingvojn li ne komprenas.

En la malbenita tempo de l' mondmilito mi troviĝis en la vastega Siberio kaj tie lernis esperanton. La tiama militkaptitejo estis lokita proksime al la ĉinia limo, kaj mi kelkfoje havis kontakton kun ĉinoj, kun kiuj mi amike interrilatis. Reveninte hejmen post kvinjara restado en Rusio, mi legis en la ĵurnaloj pri multaj elmontroj de la stoikismo kaj hardita pasiva rezistemo de la orientaziaj popoloj, nevenkeblaj de iuj imperialist-potencaj atakoj.

La evoluon historian en tiuj landoj multe povos subteni esperanto, instruata laŭ la rekta metodo. Oni pripensu, kion jam efektivigas de multaj jarcentoj la kristanaj religioj: iliaj misiistoj penetras ĉien, en la stepojn de Azio same kiel en la praarbarojn de Afriko kaj Ameriko. Ili kreas ĉelojn kaj filiojn, elirpunktojn por la misiistoj. Ĉu vi ne pensas, ke oni por esperanto povus multe pli efike fari la samon? La ideo de l' tutmonda frata interkompreniĝo de la suferantaj proletoj havas multe pli grandan varbopovon, ol la ekleziaj doktrinoj. Nia afero pozitiva estas tuj komprenata de ĉiu, eĉ de la plej simpla laboristo aŭ indiĝeno. Sennacieca Asocio Tutmonda per sia efika agado ebenigas la vojon por tio .

La historio konfidis al niaj sovetiaj K-doj la gloran taskon, iri al la orientaziaj gefratoj kaj ekveki ilin por la tutmonda interkompreniĝo. Precipe niaj K-doj en Siberio, loĝantaj en apudlimaj regionoj, kiuj havas kontakton kun ĉinoj, koreanoj, hindoj ktp., faru tie bonan pioniran laboron. Ili mem adaptu la rektan instrumetodon ĝis perfekteco, instruu la orientazianojn laŭ tiu metodo kaj instigu ilin, fari la samon en siaj landoj.

Sed ni senreve konsideru la praktikon: La instruo laŭ la rekta metodo ne estas facila, kontraŭe, ĝi estas tre laciga por la instruanto kaj kondiĉas grandegan sperton kaj multe da pacienco. Sed, K-doj, se la frazo pri utiligo de esperanto por la klasbatalaj celoj de la Proletaro estu pli ol nur belsona sentenco, se vi ne volas, ke nur malgranda tavolo de laborista intelektularo lernu esperanton, tiam alprenu la rektan instrumetodon. Ne lasu vin senkuraĝigi per komencaj malfacilaĵoj: Post la unua kurso vi jam pli bone sukcesos. Senlace eluzu la faritajn spertojn, korektu vin, ĝis vi facile kaj senpene kapablos instrui laŭ la rekta metodo sen uzo de nacia lingvo, eĉ al lingve plej sentalentaj laboristoj.

Ni faru jenan konsideron: Vi memoras la komencon de l' antaŭmarŝo de la Kuo-Min-Tang-armeo al Ŝanĥajo? Mi aludas la epokon, kiam la brita registaro unuafoje, tute senbezone, sendis kelkajn milojn da gasmaskojn portantaj soldatoj al Ŝanĥajo, kaj kiam ankoraŭ ne estis skismo en la ĉinia liberiga movado. Ĉu vi ne legis en la gazetoj, ke la ĉinoj staris tute paceme antaŭ la britaj soldatoj, nesciante, pro kio ili venis?

Kio, laŭ via imago, estus okazinta en tiu tempo, se, ni diru, nur 50 ĉinoj estus alvokintaj en esperanto la britajn soldatojn? Verŝajne tiuj lastaj ne estus forĵetintaj la armilojn, simple pro tio, ke verŝajne ne troviĝus inter ili esperantistoj. Sed, ĉar ili ja ne estas stultuloj, ili priatentus la alvokojn kaj sendube konstatus, ke n e estas ĉina lingvo, per kiu oni ilin alvokis. Kelkaj el ili komprenus iujn vortojn kaj ĉiuj klopodus ekscii, k i a n lingvon uzis la ĉinoj. Kaj la ĉinaj esperantistoj eble elparolus kelkfoje la vorton e s p e r a n t o kaj montrus standardon kun la kvinpinta verda stelo kaj surpreso.

Sekve la britaj soldatoj certe ekscius, ke temas pri esperanto. Ilia scivolemo kaj ĉe kelkaj el ili ankaŭ la intereso pri la afero vekiĝus. Dum ripozo ili priparolus la okazintaĵon kaj reveninte Anglion diskonigus inter siaj konatuloj. Multaj ĝis nun al nia afero tute indiferentaj britaj proletoj pripensus la aferon kaj estus pli akceptemaj al niaj celoj. Unufoje bone organizita, ĉe pluaj elŝipiĝoj de britaj aŭ iuŝtataj soldatoj ripetiĝus la aklamoj, kaj en iu el la transportoj certe troviĝus eĉ esperantistoj.

Atentu do, karaj Gek-doj en Sovetio, kaj agu laŭ via historia rolo! SAT-anoj en la tuta mondo, aŭdu la vokon! Tiam la disĵetita semo ekkaptos ĉiam pli vastajn rondojn, ĝis neniu soldato plu lasos sin peli al la buĉado kontraŭ siaj fratoj. Tiam firme kaj decide elpaŝos la tutmonda Proletaro al la lasta batalo kaj forpelos la kapitalistajn subpremantojn, frakasante ilian potencon por ĉiam!

F e r v o r u l o.

Oni bombardas la Redaktejon per artikoloj, kiujn pro manko de loko ni ne povas enmeti. Dume la Administrejo sopiradas la alvenon de novaj abonoj. Ĝustigu la pafadon.

Kiel mi perdis la korespondanton

Ni interkonatiĝis kun korespondanto M. A. el Svisio laŭ anonco sur korespondpaĝo de "Interligilo". En komenco, nia interkorespondado estis tre vigla dum pli ol 6 monatoj.

Sur la folio de la lasta letero mia malproksimulo demandis min interalie: — "Ĉu vi povas doni al mi klarigojn pri via gazeto S e n n a c i u l o, mi ne konas ĝin, eble sub alia nomo. Kie ĝi estas presata? —" Kaj poste li aldonis: "Ĉu vi partoprenos al la Universala Esperanta Kongreso en ĉi tiu jaro?" — Mi komprenis, ke mia korespondanto ne estas en la flanko de SAT, ĉar li nenion scias pri la esp. proleta movado.

Tuj respondante per letero, mi sciigis lin, ke por mi SAT-ano, estas pli interesaj la ĉiujaraj kongresoj de SAT, ol la universalaj — de UEA. Samtempe mi sendis al li numeron de "Sennaciulo" kaj konsilis aliĝi al SAT. Sed ĝis hodiaŭ jam pasis 4 monatoj, kaj mi ricevis nenian respondon.

Mi pensas, ke mi perdis la korespondanton, ĉar ni, kiel tendencaj malsimiluloj, disiris diversflanken pro niaj diversaj vidpunktoj je la socia konstruo.

Tre malfacile estas konsentigi iun obstinan burĝon pri la praveco de nia opinio.

A. E r j u ĥ i n (9682). A r ĥ a n g e l s k.

8-a Kongreso de SAT en Göteborg (Svedio)

(14—19. aŭgusto 1928)

Ĉion, kio rilatas al la kongreso adresu al: *Einar Adamson, Box 73, Göteborg, Svedio.*

5-a komuniko

Aliĝu kiel eble plej rapide! Aliĝilon kaj aliĝkotizon oni sendu al la supra adreso de K-do Adamson. Sovetiaj K-doj pagu al Centra Komitato de SEU, Poŝtkesto 630, Moskvo, Sovetio. Germanianoj povas sendi al: R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig O 27, Germanio.

Kotizo: Por SAT-anoj egala al jarkotizo de SAT. Ne-SAT-anoj pagas 1½-oblon de l' jarkotizo de SAT.

Fakkunsido de fervojistoj okazos. Kiu partoprenos, interrilatu kun K-do Gunnar Torstensson, fervoja asistanto, Box 73, Göteborg.

La malferma kunsido okazos en la granda Kongressalono de Liseberg, Göteborg. Liseberg estas moderna granda somerplezurejo de la urbo.

Grandan esperantan ekspozicion ni preparas. Ĝi havos lokon en la salonoj de Metia lernejo — Stöjdföreningens skola. Sendu materialon — ankaŭ nacilingvajn gazetojn kun esperanto-anguloj — kaj ni ĝin kvitancos per sendado de kongresmarkoj, kaj kongresgazetoj svedaj.

La 3-a listo de aliĝintoj

74. Jakobo Vlasov, Tver, Sovetio . . 10380
75. Jakobo Zahorov, Moskvo, Sovetio 7938
76. Nikolao Efremov, Naro-fominsk . 10376
77. Ludoviko Jakoube, Velké Hamry, Ĉeĥoslovakio 3189
78. John Andersson, Göteborg, Sved.
79. Freddy Rosengren, Stockholm „
80. Einar Lind, Göteborg, Svedio . .
81. Leon Bergiers, Bruxelles, Belgio 630
82. Kristian Vikner, Enskede, Svedio
83. Emma Vikner, Enskede, Svedio .
84. Elis Bruhn, Göteborg, Svedio . . 9963
85. Simon Hercik, Stalingrad, Sovetio 7459
86. Herman Frank, Motoviliĥa, Sov. 2144
87. Oscar Wallin, Örebro, Svedio . 8621
88. Esse Andresson, Rävlanda, Svedio 10570
89. O. Henriksson, Skreanäs, Svedio
90. Berthold Pilz, Gablonz, Ĉeĥoslov. 6957
91. Rudolf Pilz, Gablonz, Ĉeĥoslov. 11458
92. Louis Angermeyr, Linz, Aŭstrio . 8400
93. Nikolao Reŝov, Stavropol, Kaŭkaza SSR 10636
94. Filip Skiba, Stavropol, Kaŭkaza SSR 738
95. Ŝika Goldfeder, Barnaul, Siberio 5448
96. Petro Ŝubin, Troick na Urale, Sovetio 6937
97. Otto Jeserick, Jüterbog, Germanio 3476
98. K-dino X., Bielefeld, Germanio . 8070
99. Aleksandro Semjonov, Kremenĉug, Ukrainio 7113
100. Willy Krey, Leipzig, Germanio . 5486
101. Ernst Thiele, Leipzig, Germanio 7318
102. Fritz Abke, Bischofshagen, Germ. 9876
103. Josef Ramacher, Aachen, Germ.
104. Erich Haseloff, Dresden, Germ. 5827
105. Mozeo Izgur, Kremenĉug, Ukrainio 3870
106. Elio Izgur, Kremenĉug, Ukrainio 2332
107. Cecilio Izgur, Kremenĉug, Ukr. 3869
108. A. Avrunin, Kremenĉug, Ukrainio 1122
109. Viktoro Kolĉinski, Kremenĉug, Ukr. 1447
110. Herman Konovalov, Nijnij-Novgorod, Sovetio 641
111. Semjon Vinogradov, Nijnij-Novgorod, Sovetio 5544
112. K-dino Frida Noel, Paris, Francio 1370
113. K-dino Marta Boxhammer, Dresden, Germanio 4010
114. Ivan Miĥeev, Stavropol, Kaŭkaza SSR 10620
115. Ivan Beloskurskij, Stavropol, Kaŭkaza SSR 10977

TRA LA MOVADO
(Kroniko)

Ĉeĥoslovakio. — Steinschönau. Kurso kun 30 lern., gvidata de K-do Pietschmann. La kursanoj plejparte estas tiom malriĉaj, ke ili pruntis lernlibrojn de l' pasinta kurso. — **Francio.** Bourges. Al Kongreso de 27-a Regiona Sindikata Unuiĝo (ISR) je 11—12. febr. estis invitita la loka esp.-grupo. K-do 5820 ĉeestis, disdonis esp. broŝurojn, priparoladetis esp-on antaŭ la kongresanoj. Kelkaj sindikat-sekretarioj aĉetis kurslibrojn promesante lerni kaj propagandi. — **Danio.** Odense. Kurso komenciĝis 10. 2. Partoprenas 12 K-doj. (11082.) — **Hispanio.** Valencio. Kurso malfermita inter la "Vegetara Societo" kun 40 gelern. — **Polio.** Lvov. 5. 2. okazis ĝenerala jarkunveno de Lab. esp.-societo, en kiu oni elektis novan estraron k. kontrol-komitaton nur el SAT-anoj. 16. 2. komencis nova kurso, gvid. K-do Zausmer; superan kurson gvidas K-do Maiblum. (9425.) — Lodz. 25. 1. ĉe Liberpensula Asocio lekciis K-do 7075 pollingve pri esp. k. SAT. La esp. sekcio de l' Asocio aperigis la unuan n-on de esp-a murgazeto. (La tuta por- k. per-esp-a laboro en L. devas esti farata de ĉi-sekcio, ĉar la filio de Polia esp. societo "Laboro" forigas SAT-anojn, ne permesas paroli pri SAT k. eĉ malpermesas legi "S-ulon". Des pli mirige, ke ĝian centrejon en Varsovio estras kelkaj SAT-anoj! — **Sovetio.** Arĥangelsk. En tiu granda norda distrikto unuafoje sukcesoj estas noteblaj: 2 esp.-rondetoj, unu ĉe poŝtistoj (gvid. K-do Erjuhin), dua en klubo de lignajistoj (gvid. K-do Maĥover). SEU-komitato antaŭ nelonge organizita starigis korespondadon kun eksterlando. (9682.) — Smolensk. Fine de dec. aranĝitaj kunvenoj por festi 40-jaran jubileon de esp., vizititaj de ĉ. 2500 personoj. Funkciis bonaj ekspozicioj. Reprezentantoj de div. sociaj organizoj k. gazetaro promesis subtenon. Tutgubernia radi-amatora konferenco, ricevinte salutojn de' anglaj SAT-anoj, akceptis rezolucion por utiligo de esp. en interŝanĝo de spertoj kun alilandaj sciencistoj. 3 SEU-anoj estis elektataj en la gubernian Asoci-estraron. — Ŝuja (gub. Ivan.-Voznes). Fondiĝis grupo el 12 vilaĝanoj en aĝo de 12—20 jaroj, filoj de kamparanoj. Celo: interrilatiĝi kun alilandaj terkulturistoj-kamparanoj. (I. Sosnovikov.)

Ĉe la neŭtraluloj

— La Brita Esp. Kongreso de la neŭtraluloj okazos 25.—28. de majo en Newcastle k. antaŭvidas la kutimajn amuzojn: "lunĉojn", teojn, bonajn tagmanĝojn kaj — diservojn.

— La 7. Hispana Esp. Kongreso okazos en Sevilla 5.—9. de novembro k. estas kunligita kun Internacia Literatura Konkurso (ankaŭ nomata "Floraj Ludoj"), en kiu estos premiataj la plej bonaj laboraĵoj en versoj k. prozo.

— En Japanio sekve de Esp. Kurso per la Radio-stacio en Tokio estis disvendataj 15 000 lernolibroj. Bonsukcesa ankaŭ estis "Tago de la Esperanta Libro", dum kiu oni ĉefe vendis lernolibrojn k. vortarojn.

— La dana ŝtata Radiofono disaŭdigos nun ĉiusabate de 19.20—19.30 h. resumon de l' semajna programo en esp. de la granda stacio Kalundborg k. Kopenhago-Radio.

MEMORNOTO

Represis el "Sennaciulo":

Batalo, Zagreb, 4. 2., Siberio post 10 jaroj; saneco k. nutrado de lab.-fam. en Sov.; Les Services Publics, Genève, 10. 2., La negra lab. movado en S.-Afriko; Ruhr-Echo, Essen, 10. 2, Siberio post 10 jaroj; The Leeds Citizen, Leeds, 17. 2., El Hungario (n-o 173).

Enhavis priesperantajn artikolojn kaj notojn:

Daily Herald, London, 17. 2.; Der Deutsche Eisenbahner (Germ. Fervojisto), Berlin, 12. 2.; Bulteno de ITF, Amsterdam, febr., L'Etudiant Socialiste, Bruxelles, febr.; Ruhr-Echo, Essen 25. 1.

Tradukojn laŭ leteroj kaj artikoloj enhavis:

El Tranviaro, Buenos-Aires, jan.;

Freie Sport-Woche, Leipzig, 13. 2.; Der Rote Soldat, Wien, jan. (div.); Transbajkala Laboristo, Ĉita, 22. 11. 27; Laborista Voĵo, Smolensk, 6. 11. 27; Laborista Voĵo, Omsk, 20. 11. 27; Punainen Karjala, Petrozavodsk, 8. 11. 27; Ruĝa Karelio, Petrozavodsk, 7. 11. 27.

Pri SAT kaj SAT-Kongreso presis:

Sjömannen (maristo), Göteborg, febr.

NIA POSTO

6772. — Via traduko estas sufiĉe bona. Ni uzos ĝin en "SR", kiam ni bezonos materialon. — Bonvolu estonte ne skribi sur ambaŭ flankoj de l' papero. — Kiam "S-ulo" havos 6000 abonantojn, ni eble povos pagi honorarion al la aŭtoroj de tre bonaj artikoloj. Nuntempe ni pli bezonas abonantojn ol kunlaborantojn.

5320. — Via artikoleto aperos siavice, kompreneble iom mallongigite.

8595. — Laŭ niaj esploroj ni ne ricevis tiun raporton de vi. Cetere ĝi hodiaŭ ne plu estus aktuala por enpreso.

5323. — Loko absolute mankas. Red.

5583. — Se vi tiom ofte sendas tiajn grandajn anoncojn, tiam necesas, ke vi ankaŭ sendu pli ofte pli grandajn sumojn.

488. — Ni devis pagi por via let. de 28. 2. 28 punafrankon (40 pf.), tiun sumeton ni skribis al via konto. Estonte atentu kaj ne sendu tion kiel presaĵon. Adm.

K * O * R * E * S * P * O * N * D * A * D * O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-ajo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Britio.

— Labeska Fako de Glasgova Lab. Esp. Klubo dez. interrilatiĝi kun eksterl. Labeskoj k. Lab. organizoj. Skribu al K-do Doran, 33 Carleston st. Springburn, Glasgow N.

— Elementa Kurso de Glasgova Lab. Esp. Klubo dez. koresp. kun eksterl. kursoj. Skribu al: K-do J. Rattray 17 Annfield st. Dennistown, Glasgow.

Ĉekoslovakio.

K-do Artur Quaiser, Weisskirchen a. N. ap. Kratzau, Nr. 143, dez. interŝ. PM.

K-do Rudolf Ettrich, Niederberzdorf, Nr. 53, Post Ketten, dez. koresp. kun laboristoj en gumofabrikoj.

Danzig (Liberŝtato).

— Gek-doj de la "Lab. Grupo, Estonto", Karpfenseigen, 12, Danzig, dez. kolektivan k. individuan koresp-adon pri div. temoj, interŝ. PI, gaz., esp-aĵojn. Nepre resp.

K-do Kurt Klaps, Karpfenseigen 12, Danzig, dez. koresp. precipe pri senlaborulo, malriĉularo, ilia stato, urba subteno k. pri sociaj temoj. L, PI, kĉl.

Francio.

Paris. Ĉiuj K-doj, kiuj trapasas nian urbon, faru nepre viziton al **Esp. Lab. Klubo,** 40, rue des Petits Champs (2 e arr.). La klubanoj dez. koresp. kun K-doj el ĉ. l.

Germanio.

— Du K-doj dez. koresp. kĉl. L, PI, bfl. Resp. garantiata. Adr.: Albert Wenzel, Hauptstrasse 148, Einsiedel b. Chemnitz i. S.

K-do Paul Posern (24 j.), Zwingerstr. 41, Döbeln i. Sa., dez. koresp. precipe pri inĝenieraĵoj kĉl. PI, bfl. Ĉiam resp.

— Por niaj anoj ni serĉas koresp-antojn el ĉl. L, PI, PM. Adr.: Laborista Esperanto Grupo, Hirschberg i. Schlesien.

K-do Walter Kretzschmar, n-o 65-E, Neukirchen i. Erzgeb., dez. koresp. kun samaĝuloj, mi estas 15-jara. PI, bfl. kĉl.

— Socialista junularano, dez. koresp. kun gesamuloj pri nia internacia renkonto (Vieno) kĉl. Adr.: Max Benedix, n-o 40-K, Neukirchen i. Erzgeb.

K-do O. Röder, Hallische Str. 287, Leipzig N. 23, dez. koresp. kun rusa sportulo en Moskvo. Mi venos al la Moskva Spartikado.

— Anoj el Lab. Grupo, dez. koresp. kolektive kun Gek-doj pri socialaj temoj, escepte Sovetion. Resp. garantiata. Adr.: Wilhelm Wappler, Chemnitzer Str. 14, Mittweida i. S.

K-do Stölzner, Wilhelmstr. 106, Nowawes b. Berlin, dez. koresp. kĉl. PI. Resp. garantiata.

K-do Blinkov, Novo Sibirsk (Sovetio), bonvolu resp. miajn L, registritan presaĵon k. afrankitan respondkarton. Vian silenton mi ne komprenas. Behrmann (2105), Hamburg.

K-do Gerhard Naumann, Im Rathaus, Göppersdorf b. Burgstädt i. S., dez. koresp-anton el Japanio (sportulo).

K-do Franz Scharl, Kannenhof 6, Solingen, dez. koresp. kĉl. pri div. temoj. Ĉiam resp.

K-do Joh. Bönisch (ministo), Lützowstr. 64, Herne III i. W., dez. koresp. pri minista sindikat- k. politika movado kĉl. Resp. garantiata.

Sovetio.

— Koresp-adon pri ĉ. temoj k. interŝ. de L, PK, PI, gaz., ĵurn., esp-aĵoj ktp. kĉl. dez. juna esp-isto. Tuja k. ĉiama resp. garantiata. Adr.: K-do V. Semernin, Turtkul, Mez-Azio, Kazakstan.

K-dino A. F. Sjerjebrjennikova, Mariinsk, Tomska, Siberio, Vjerĥ-Ĉebula (kuracistino), dez. koresp. kĉl. L, PK, PI. Resp. garantiata.

K-do Vl. S. Votorapin, Minusinsk, Siberio, dez. koresp. kĉl. PK, PI. Resp. garantiata.

K-do Anatolij Nikitin Aleksandroviĉ, Radiostacio, Jenisjejsk, Siberio, dez. interŝ. PK, PI, kĉl., precipe kun belaj fraŭlinoj. Resp. garantiata.

— Mariinsk, Tomska Siberio, rondetoj de esp-istoj: K-doj G. Ĉernev, A. Ĉernev, P. Ravinskij, V. Jakovliev, F. J. Procuk, N. Bovskij, A. Cimbalov. K-dinoj R. Ustinova, T. Tarskaja, P. Ĥromova, M. Marĉenko, dez. interŝ. PK, PI, kĉl. Resp. garantiata.

K-do Eŭgeno Sorokin (termezuristo), Profsojuznaja, Pskov, dez. koresp. kun samprofesiuloj kĉl.

Studentaro de Pedagogia Teknikumo, Kremenĉug, dez. koresp. kĉl., studentoj, lab. organizoj k. instruistoj pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

— 25 gelernantoj de fervojista lernejo, dez. koresp. kĉl. L, PI, kun lernantoj. Resp. garantiata. Adr.: Dnepropetrovsk, str. K. Marks, 98, loĝ. 12, Esperanto-Komitato de SEU (Por lernejo).

— Esperantista Komitato anoncas, ke K-do S. N. Aptekman estas peranto por junulorganizoj, kom. jun. ĉeloj k. pionirorganizoj de urbo Rostov-Don. Adr.: Rostov-Don, Srednij pr. 39, kv. 6.

K-do V. Baranov, fervoja riparejo, Rostov-Don, Glavnie Masterskie S. K. ĵ. d., dez. seriozan koresp-adon pri lab. vivo.

— Labkoroj de fervoja riparejo, Rostov-Don, Glavnie Masterskie S. K. ĵ. d., K-do V. Baranov, dez. interŝ. ĝis la 1-a de majo murgazetojn, kom. k. junkom. ĵurnalojn kontraŭ sovetiaj gaz. k. ĵurnaloj.

— Laboristaj korespondantoj de fervoja riparejo, Rostov-Don, Glavnie Masterskie S. K. ĵ. d., K-do V. Baranov invitas ĉiul. labkorojn koresp. pri lab. vivo.

K-do G. Rakov, ul. K. Marksa 91, Meĥaniĉ. Teĥnikum, Ĥabarovsk, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Nepre resp.

K-do Zaverŝnev, ul. K. Marksa 91, Meĥaniĉ. Teĥnikum, Ĥabarovsk, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Resp. garantiata.

K-do Aleksandro Kalaŝnikov (studento), Gotmanovskaja 9, kv. 9, Niĵni-Novgorod, dez. koresp. kĉl. pri div. temoj L, PK, PI, bfl. Resp. garantiata.

K-do Ilĉjo Kalinin, poŝtkesto, 5, Astraĥan, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj, L, PK, PI. Ĉiam resp.

K-dino K. Vinokurova, Leningradskoe ŝose, 2 versta Staro-petrovskij proezd 1, Moskvo, 57, dez. koresp. kĉl. pri div. temoj.

K-do Paŭlo Roĥin (elektromuntisto), "Vodosovjet", Groznij, Kaŭkazo, dez. koresp. kĉl. pri div. temoj L, PK, PI, il. gaz.

— Gefratoj (junaj) Eugenia k. Viktor Ŝevelev, Proĥorovskaja 45, Melnica 3, Odessa, dez. kor. kĉl. L, PK, PI.

K-do Gregorij Jaĉnij, Ostrovidova 61, Muztrudŝkola, Odessa, dez. koresp. pri div. temoj kĉl.

— Nova taĉmento de junpioniroj koresp. kĉl. kolektive k. persone. Adr.: Muztrudŝkola, Ostrovidov 61, Odessa.

— Allo! Grupo de junuloj dez. koresp. kĉl. pri div. temoj, interŝ. PI kun urbvidaĵoj. Resp. tuj k. nepra. Adr.: G. Tiĥonravov, ul. Belinskogo 13 kv. 15, Leningrad — 14.

K-do Paŭlo Efiŝev, Ligovka 65 kv. 84, Leningrad — 40, dez. koresp. kĉl. PI, gaz., esp-aĵoj.

ENHAVO:

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)